

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

31 Turba autem increpabat eos ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes, Domine, miserere nostri, fili David.
 32 Et stetit Iesus, & vocavit eos, & ait, Quid vultis ut faciam vobis?
 33 Dicunt illi, Domine, ut aperiantur oculi nostri.
 34 Misertus autem eorum Iesus, tetigit oculos eorum: & confestim viderunt, & secuti sunt eum.

CAP. XXI.

1 Et cum appropinquassent Ierofolymis, & venissent Beth phage ad Montē Oliuēti, tunc Iesus misit duos discipulos, dicens eis.
 2 Ite in castellum quod cōtra vos est, & statim inuenietis asinam alligatam & pullū cum ea, soluite, & adducite mihi.
 3 Et si quis vobis aliquid dixerit, dicite quia Dominus his opus habet: & confestim dimittet eos.
 4 Hoc autem factum est, ut adimpleretur quod dictum est per prophetam, dicentē.
 5 Dicite filie Sion, Ecce rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam & pullū filium subiugalis.
 6 Eūtes autem discipuli fecerunt sicut præcepit illis Iesus.
 7 Et adduxerunt asinam & pullum: & imposuerunt super eos peltimenta sua, & eum desuper sedere fecerunt.

magis & illi ut tacerent eos erāt increpātes antē turbæ
 31 כנשא דין כאין הוו דנשתקון והנון יתיראית
 David filij nostri miserere Domine nosster & dixerūt vocē suā eleuātē
 אריכו קלהון ואמרין מרן אתרחם עלין כרה דרוד
 faciam estis volentes quid & ait eos & vocauit Iesus & stetit
 וקם ישוע וקרא אנון ואמר מנא עבין אנתון אעבר
 & misertus est oculi nostri ut aperiantur Dñe nosster ei dicunt
 לכו: 33 אמרין לה מרן דנתפתחון עינן: 34 ואתרחם
 oculi eorum aperti sunt & eadem hora oculos eorū & tetigit eorum
 עליהון וקרב לעיניהון ובר שעתה אתפתחו עיניהון
 post eū & abiere
 ואלו בתרה: 31 Caput
 קפליאון כא
 hofanna sabbathi vnus ad vesperam

דרמשא דחר בשבא דאושענא

montē ad bethphage & venisset Ierusalē appropinquasset & cū
 וכד קרב לאורשלם ואתא בית פנא על גנג טורא
 eis & ait discipulis suis ex duos Iesus misit oliuarum
 דיותא שדר ישוע תרין מן תלמידוהי ואמר להון:
 vos inuenietis & statim qui cōtra vos est hunc in vicum ite
 ולו לקריתא הורא דלוקבלכון ומחדא משכחין אנתון
 mhi adducite soluite eum ea & pullum alligatam asinam
 חמרא דאסורא ועילא עמרה שרו איתו לי:
 requiratur ga domino nostro ei dicite aliquid vobis dixerit quis & si
 ואן אנש אמר לבון מרס אמרו לה דלטרן מתבעין
 q factū fuit totū autem hoc huc eos dimittet & confestim
 ומחדא משדר להון לכנא: 4 הורא דין כלה דהות
 filie dicite qui dixit pphetę per manū q dictū est id ut adimpleretur
 דנתמלא מרס דאתאמר בעד נביא דאמר: 5 אמרו לברת
 & super asinam super & sedēs māfuetus tibi venit rex tuus ecce Sion
 עהיון הא מלככי אתא לבן מכיך ורכיב על חמרא ועל
 peeperat sicut & fecerūt discipuli & abierunt asinę filii pullū
 עילא כר אתנא: 6 ואולותלמידא ועברו איכנא דפקד
 pullum super & posuerūt & pullū asinam & adduxerūt Iesus eis
 להון ישוע: 7 ואיתיו לחמרא ולעילא וכמו על עילא
 Iesus super eū & equitavit vestimēta tua
 נחתיהון ורכב עלוהי ישוע:

31 ο δει εχλας απημνησεν αυτους, οα σωτηριουμοι οι μιλτων εραζορ, λεγειντες εν ενοση ημας να ελα ψος δασοι.
 32 και τας ο ησους εφωησεν αυτους, και ειπεν, ετε λεγετε ποιησω υμιν: 33 και εως αυτην, ηα αυτοι-
 34 απημνησεν ο δει ησους, ηψατο ην ο φησιν, λεγειν αυτους, και ο δει τας αν ελεψας
 αυτους οι εφθαλας, και ημας ησους αυτους. Κεφ. κα.
 1 Και οτι ηγισται εις ερωτολυμα, και ηλθεν εις Bethphage και εως το ερος ην ελαμω, οτι ο ησους απημνησεν ο δει
 μαθηται, λεγειν αυτους. 2 Περιδωκεν εις των ψαμω των αυτων αυτην ο μω, και ο δει εως αυτην ο δει εως
 αυτων, και αυτων μετ αυτων, αυτων τας εγερτε μοι. 3 και εως αυτων ο δει εως αυτων, οτι ο αυτων
 εγερτε μοι, ο δει εως αυτων ο δει εως αυτων. 4 οτι ο δει εως αυτων ηα αυτων οτι ο δει εως αυτων, ο δει
 εως αυτων, ο δει εως αυτων ηα αυτων ο δει εως αυτων. 5 και εως αυτων ο δει εως αυτων ο δει εως αυτων, ο δει
 εως αυτων, ο δει εως αυτων ηα αυτων ο δει εως αυτων. 6 περιδωκεν ο δει ο δει εως αυτων ο δει εως αυτων, ο δει
 εως αυτων, ο δει εως αυτων ηα αυτων ο δει εως αυτων. 7 ηγισται τω ενοση, και ο δει εως αυτων ο δει εως αυτων, ο δει
 εως αυτων, ο δει εως αυτων ηα αυτων ο δει εως αυτων. 8 Plurima

alij in via vestimenta sua erant ponentes turbarum & multitudo
 וסונאם דכנשא משוין הוו מאניהון באורחא אהרנא
 turbæ in via & sternerent arborib. de ramos erant cedentes vero
 דין פסקין הוו סוכא מן אילנא ורמין באורחא : 9
 erant clamantes post eum & veniebant ante eum quæ ibant ille autem
 דין אילין דאולין הוו קרמויה ואתין בתדרה קעין הוו
 in nomine qui venit sic benedictus David filio hofanna & dicebāt
 ואמרין אושענא לכרה דדויר בריך הו דאתא כשמרה
 commota est Ierofolyma intrasset & cū in excelsis hofanna Domini
 דמריא אושענא כמרומא : 10 וכד על לאורשלם אתתועת
 dicentes verò turbæ hic quis est erāt & dicētes ciuitas vniuersa
 כלה מדינתא ואמרין הוו מנו הנא : 11 כנשא דין אמרין
 Iesus & intrauit Galilee Nazareth qui est à ppheta Iel hic est orāt
 הוו הגו ישוע נביא דמן נצרת דגלילא : 12 ועל ישוע
 & emebat qui vendebat eos omnes & eiecit Dei in templum
 להיכלא דאלהא ואפק לכלהון אילין דובנין ומזבנין
 eorum & cathedras numulariorum mensas & euerit in templo
 בהיכלא וסתף פתורא דמערפנא וכורסותא דהגון
 orationis domus quia domus mea est scriptū illis & ait colūbas qui vdebāt
 דמזבנין ונא : 13 ואמר להון כתיב הו דבית בית צלותא
 & accesserūt latronū speluncā fecerūt illis tam autē vos vocabitur
 נתקרא אתון רין עבדתוניהי סערתא דלסטא : 14 וקרבו
 autē vidissent eum eos & sanauit & claudi cæci in templo ei
 לה בהיכלא סמאי ותינסא ואסי אנון : 15 כד חוז דין
 qui clamabāt & puerulos quæ fecerat mirabilia & Pharisæi sacerdotes principes
 רבי כהנא ופרישא דמרתא דעכו וטליא דקעין
 indignati sunt David filio hofanna & dicebant in templo
 בהיכלא ואמרין אושענא לכרה דדויר אתאבש להון :
 Iesus eis dixit isti dicunt quid tu audis ei & dicunt
 ואמרין לה שמע את מנא אמרין הין אמר להון ישוע
 perfecisti & infantium puerulorum ore quia ex legis non vnquam etiam
 אין ממתום לא קריתון דמן פומארטליא ודילודא תקנת
 laudem
 תשבוחתא :

8 Plurima autem turba strauerunt vestimenta sua in via: alij autem exdebant ramos de arboribus, & sternerant in via,
 9 Turbæ autem quæ precedebant & quæ sequebantur, clamabant, dicentes, Hosanna filio David: Benedictus qui venit in nomine Domini, Hosanna in altissimis.
 10 Et cū intrasset Ierofolymam, commota est vniuersa ciuitas, dicens, Quis est hic?
 11 Populi autem dicebant, Hic est Iesus propheta, à Nazareth Galilee.
 12 Et intrauit Iesus in templū Dei: & eiecit omnes vendentes & ementes in templo, & mensas numulariorū, & cathedras vendentium columbas euerit, & dicit eis.
 13 Scriptum est, Domus mea, domus orationis vocabitur: vos autem fecistis illā, speluncam latronum.
 14 Et accesserunt ad eum cæci, & claudi in templo: & sanauit eos.
 15 Videntes autem principes Sacerdotum & Scribæ mirabilia quæ fecit, & pueros clamantes in templo, & dicentes, Hosanna filio David, indignati sunt, & dixerunt ei:
 16 Audis quid isti dicunt? Iesus autē dixit eis, Vtique. Nunquam legistis, Quia ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem?

8 ו סונאם דכנשא משוין הוו מאניהון באורחא אהרנא
 9 ו סונאם דכנשא משוין הוו מאניהון באורחא אהרנא
 10 ו סונאם דכנשא משוין הוו מאניהון באורחא אהרנא
 11 ו סונאם דכנשא משוין הוו מאניהון באורחא אהרנא
 12 ו סונאם דכנשא משוין הוו מאניהון באורחא אהרנא
 13 ו סונאם דכנשא משוין הוו מאניהון באורחא אהרנא
 14 ו סונאם דכנשא משוין הוו מאניהון באורחא אהרנא
 15 ו סונאם דכנשא משוין הוו מאניהון באורחא אהרנא
 16 ו סונאם דכנשא משוין הוו מאניהון באורחא אהרנא

K

17 Et relicta illis, abiit foras extra ciuitatem in Bethaniam: ibique mansit.
18 Mane autem reuertens in ciuitatem esuriit.

19 Et videns fici arborem vnam secus viam, venit ad eam: & nihil inuenit in ea nisi folia tantum: & ait illi, Nunquam ex te fructus nascatur in sempiternum. Et arfacta est continuè ficulnea.

20 Et videntes discipuli, mirati sunt, dicentes, Quomodo continuè aruit?

21 Respondens autem Iesus, ait eis, Amen, dico vobis, si habueritis fidem, & non hæsitaueritis, non solum de ficulnea facieris, sed & si monti huic dixeritis, Tolle & iactate in mare, fiet.

22 Et omnia quæcunque petieritis in oratione credentes, accipietis.

23 Et cum venisset in templum, accesserunt ad eum docentes principes Sacerdotum, & Seniores populi, dicentes, In qua potestate hæc facis? & quis tibi dedit hanc potestatem?

24 Respondens Iesus dixit eis, Interrogabo vos & ego vnum sermonem: quem si dixeritis mihi, & ego vobis dicam in qua potestate hæc facio.

קרינא דחמשא בשבתא דארבעא דעומא
in Bethaniam ciuitate è foras & exiuit eos & reliquit
17 ושכב אנון ונפק לה לבר מן מדינתא לבית עניא
& vidit esuriit in ciuitatem rediret cum autè mane ibi & mansit
18 ובתתמן: 18 בצפרא דין כד הפך למדינתא כפון: 19 ורוא
quicquid in ea inuenit & non ad eam & venit in via vnam ficum
תתא הדא באורחא ואתא לותה ולא אשכח בה מרס
fructus iterum in te sint ne illi & ait tantum folia nisi
אלא אן טרפע בלחוד ואמר לה לא נהוון בכי טוב פארא
& mirati sunt discipuli & viderunt illa ficus aruit & continuè in æternum
לעלם ומחדא יבשת תתא הי: 20 ורוא תלמירא ותהרו
Iesus respondit ficus exaruit eadem hora quomodo & dixerit
ואמרין איכנא בר שעתה יבשת תתא: 21 ענא ישוע
fides in vobis fuerit quod si vobis ego dico amen illis & ait
ואמר להון אמין אמר אנא לכון דאן תהוא בכון הימנותא
sed facietis de ficu hoc solum non hæsitaueritis neque
ולא תתפלגון לא בלחוד הדא דתתא תעבדון אלא
fiet in mare & eade tollitor dixeritis huic monti etiam si
אפן לטורא הנא תאמרון דאשתקל ופל בימא תהוא:
accipietis & credideritis in oratione petieritis quod & omne
22 וכל מרס דתשאלון בעלותא ותהימנון תסבון:
& seniores sacerdotum principes eius adierunt in templum Iesus venisset & cum
23 וכד אתא ישוע להיכלא קרבו לה רבי כהנא וקשישא
facis hæc potestate in qua ei & dicunt doceret cum populi
דעמא כד מלף ואמרין לה באינא שולטן הלין עבד
eis & ait Iesus respondit hanc potestatem tibi dedit & quis tibi
אתא ומנו יהב לך שולטנא הנא: 24 ענא ישוע ואמר להון
etiam mihi dixeritis et si vnum verbum ego etiam interrogabo vos
אשאלכון אף אנא מלתא הרגא ואן תאמרון לי אף
אנא אמר אנא לכון באינא שולטנא הלין עבד
ego
אנא:

17 Καταλιπὼν αὐτοὺς, ἦλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, ἔκλυθη ἐκεῖ. 18 Ἐπιτεθεὶς δὲ ἐπιπέλαρον εἰς τὴν πόλιν, ἐπέισατο. 19 Ἐὶδὼν συκῆν μίαν ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, ἔβλεψεν δὲ ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, εἰ μὴ φύλλα μόνον. ἔλεγεν αὐτῇ, μηδέποτε ἔσται καρπὸς ἡγούσαις εἰς τὸν αἰῶνα. ἔκλυθη αὐτῇ τῆς ἀρχῆς ἡ συκῆ. 20 Ἐὶδὼν τις αἰμαδιναί, ἐθαύμασεν, λέγοντις, πῶς ἀρχῆς ἡ συκῆ ἢ οὐκ ἔστιν; 21 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς, ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ἔσται ἔρχηται πῖσι, ἔσται μὴ ἀκριβοῦς, ὁ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιῶσαι, ἀλλὰ καὶ τῆς ὄρις οὗτω εἴπηται, ἔρχηται, ἔβληθη εἰς τὴν θάλασσαν, ἡγούσαις. 22 Ἐπαύσατο αὐτὸν αἰτησάμενος ἐν τῇ αἰσχρολογίᾳ ποτεῖντις, λέγει. 23 Ἐὶδὼν αὐτὸν εἰς τὸ ἱερόν, προσήλθοσαν αὐτῷ διδάσκαλοι ἐὶ δόξα βίβλις, ἔκλυθη αὐτοῖς τὸ λαοῦ, λέγοντις, ὡς πῶς ἔχοισιν ἑσθλα πῖσι; ἔκλυθη αὐτοῖς τὸ λαοῦ, λέγοντις, ὡς πῶς ἔχοισιν ἑσθλα πῖσι; 24 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς, ῥωτήσατέ με καὶ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἑσθλα πῖσι; ὅτι ἐὰν εἴπηται μοι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν εἶπὼ ὡς πῶς ἔχοισιν ἑσθλα πῖσι.

an ipsam czelo & erat vndenam Ioannis baptifma.
 מעמודיתה דיוחנן מן אימכא איתיה מן שמיא הי אר
 si & dicebant in animabus suis erant cogitantes verò illi hominū filiis ex
 מן בנינשא הנון דין מתרעון הו בנפשהון ואמרין דאן
 credidistis ei non quid propter nobis dicit czelo & dixerimus
 נאמר מן שמיא אמר לן על מנא לא הימנתוניהי :
 sicut enim omnes turba & timemus hominibus ab & vt dicamus
 ודנאמר מן בנינשא דחלינן מן כנשא כלהון גיר אר
 non ei & dixerūt & responderūt. Ioannem ipsum erant habentes prophetam
 נביא אחירין הו לה ליוחנן : וענו ואמרין לה לא
 in qua vobis ego dico ego non etiam Iesus illis ait scimus
 ירעינן אמר להון ימוע אף לא אנא אשר אנא לכון באינא
 ego facio ista potestate
 שולטנא חלין עבד אנא :

passionis secundæ nobis secunda statio

קומא דתרין דלליא דתרין דהשא

flij ei erant vni viro vobis videtur autem quid
 מנא דין מתחוא לכון גברא חד אית הוא לה בניא
 hodie ab fili mi illi & dixit primum ad & accedens duo
 תרין וקרב לות קדמיא ואמר לה ברי זל יומנא
 ego volo non & ait respondit vero ille in vinea operare
 פלוח בכרמא : הו דין ענא ואמר לא עבא אנא
 & dixit alterum ad & accessit & abiit respuit verò postea
 בחדתא דין אתתו ואול : וקרב לות אחרנא ואמר
 abiit & non Domine mi ego & ait respondit verò ille similiter ei
 לה הכות הו דין ענא ואמר אנא מרי ולא אול :
 ille ei dicunt patris sui voluntate fecit duobus istis ex quis
 מנו מן חלין תריהון עבד צבינא דאבוהי אמרין לה הו
 vobis ego dico amen Iesus eis dixit primus
 קדמיא אמר להון ישוע אמין אמר אנא לכון
 Dei in regnum vos precedūt & meretrices quia publicani
 דמכסא וזניתא קדמין לכון למלכותא דאלהא :
 ei credidistis neque iustitiz in via Ioannes ad vos enim venit
 ואתא גיר לותכון יוחנן באורחא דכאנותא ולא הימנתוניהי
 videretis eum non etiam autem vos ei crediderūt & meretrices verò publicani
 מכסא דין וזניתא הימנוהי אנתון דין אף לא כד הויתון

25 Baptifmus Ioannis vnde erat : è czelo, an ex hominibus? At illi cogitabant inter se dicentes, Si dixerimus, è czelo, dicet nobis, Quare eia go non credidistis illi?

26 Si autem dixerimus, ex hominibus: timemus turbā: omnes enim habebant Ioannem sicut prophetam.

27 Et respondētes Iesu, dixerunt, Nescimus. Ait illis & ipse, Nec ego dico vobis in qua potestate hæc facio.

28 Quid autem vobis videtur? Homo quidam habebat duos filios: & accedens ad primum, dixit, Filii, vade hodie operari in vinea mea.

29 Ille autem respondens ait, Nolo.

30 Postea autem pœnitentia motus, abiit. Accedens autem ad alterum, dixit similiter, At ille respondens, ait, Eo domine: & non iuit.

31 Quis ex duobus fecit voluntatem patris? Dicunt ei, Primus. Dicit illis Iesus, Amen dico vobis, quia publicani & meretrices præcedent vos in regno Dei.

32 Venit enim ad vos Ioannes in via iustitiæ, & non credidistis ei: publicani autem & meretrices crediderunt ei: vos autem videntes,

25 τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἐστίν, ἢ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἢ ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῦς, λέγοντες, ἂν εἰπωμεν, ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔτι ἡμῖν, οὕτως ὡς εἶπε ἡμεῖς αὐτοῦ; 26 ἂν εἰπωμεν, ὅτι ἐκ τῶν ἀνθρώπων, φοβήμεθα τὸν ὄχλον, πάντες γὰρ ἐχόμεν Ἰωάννου ὡς προφητοῦ. 27 καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς Ἰησοῦν, εἶπεν, ἐγὼ οὐκ οἶδα. 28 καὶ εἰς αὐτοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα. 29 καὶ ἀποκριθεὶς εἰς τὸν δεύτερον, λέγει, ἄρα θέλω ἵνα ἐργάζωμαι ἐν τῇ ἀμπελῶνί μου. 29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ἄρα θέλω ἵνα ἐργάζωμαι ἐν τῇ ἀμπελῶνί σου. 30 καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς τὸν δεύτερον, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, οὐ θέλω ἵνα ἐργάζωμαι ἐν τῇ ἀμπελῶνί σου. 31 λέγει οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ἀκούουσιν αὐτοῦ, ἀκούετε, ὅτι ἡμεῖς οὐκ οἶδα ποθεν ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32 καὶ λέγει ὁ Ἰησοῦς, ἵνα ἐργάζωμαι ἐν τῇ ἀμπελῶνί μου, καὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα ποθεν ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32 καὶ λέγει ὁ Ἰησοῦς, ἵνα ἐργάζωμαι ἐν τῇ ἀμπελῶνί μου, καὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα ποθεν ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32 καὶ λέγει ὁ Ἰησοῦς, ἵνα ἐργάζωμαι ἐν τῇ ἀμπελῶνί μου, καὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα ποθεν ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.

k ij

ec poenitentiam habuistis
 Postea, vt crederetis ei.
 33 Aliam parabolam audite,
 Homo erat pater familiãs,
 qui plantauit vineam, & se-
 pem circumdedit ei, & fodit
 in ea torcular, & edificauit
 turrim, & locauit eam agri-
 colis: & peregrè profect⁹ est.
 34 Cùm autem tempus fru-
 ctuũ appropinquasset, misit
 seruos suos ad agricolas, vt
 acciperent fructus eius.
 35 Et agricolæ apprehensis ser-
 uis ei⁹, aliũ ceciderũt, aliũ oc-
 ciderũt, aliũ vero lapidarũt.
 36 Iterum misit alios seruos
 plures prioribus, & fecerunt
 illis similiter.
 37 Nouissimè autem misit
 ad eos Filium suum, dicens,
 Verebuntur fortè filiũ meũ.
 38 Agricolaẽ autem viden-
 tes filium, dixerunt intra se.
 Hic est hæres, venite occi-
 damus eum, & habebimus
 hæreditatem eius.
 39 Et apprehensum eũ eiec-
 erunt extra vineã, & occiderũt.
 40 Cùm ergo venerit do-
 minus vineæ, quid faciet a-
 gricolis illis?
 41 Aiunt illi, Malos malè
 perdet: & vineam suam lo-
 cabit aliis agricolis, qui red-
 dēt ei fructũ tẽporibus suis.
 42 Dicit illi Iesus, Nun-
 quam legistis in Scripturis,
 Lapidem quem reprobaue-
 runt edificantes, hic factus
 est in caput anguli: A Domi-
 no factum est istud, & est mi-
 rabile in oculis nostris.

audite ei vt crederetis ipse respiciis
 אתותיותן בחרתם דתהימנון כד: שמעו
 & plãtauit domus dominus fuit vnus vir parabolam aliam
 אהרינא מתלא נברא חד אירת הוא מרא ביתא ונעב
 turrim in ea & edificauit torcular in ea & fodit sepe & cinxit eam vineam
 כרמא ואחרדה סינא וחפר בה מעצרתא וכנא בה מגרלא
 tẽpus appinquasset autẽ eũ & peregrè pfect⁹ est agricolis & locauit eũ
 ואחרדה לפלחא והוק: 34 כד דין מטא זכנא
 fructibus de sibi vt mitterent agricolas ad seruos suos misit fructuum
 דפארא שדר לעבדוהי לות פלחא רנשדרנון לח מן פארא
 quem ceciderũt & fuit seruos eius agricolæ & apprehenderũt vineæ suę
 דכרמא: 35 ואחרו פלחא לעבדוהי ואית דמתאוהי
 seruos misit & rursum quẽ occiderunt & fuit quẽ lapidarũt & fuit
 ואירת דרנמוהי ואית דקטלוהי: 36 ותוב שדר עברא
 nouissimè illis fecerunt & similiter prioribus pte qui plures alios
 אהרנא דסניאין מן קדמיא והכות עברו לחון: 37 אחרית
 filiũ meũ ppter erubescẽt iam diceret eũ filium suũ ad eos misit autem
 דין שדר לותהון לברה כד אמר כבר נכהתון מן כרי:
 hæres hic est intra se dixerunt filium viderent eũ autem agricolẽ
 פלחא דין כד חזאוהי לברא אמרו בינתהון הנוירתא
 eiecerunt eum & apñederũt hæreditatẽ ei⁹ & habebimus eũ occidam⁹ venite
 תו נקטלוהי ונאחות ירתוהי: 39 ואחרו אפקוחי
 dominus ergo venerit eũ & eum occiderũt vineam extra
 לכר מן כרמא וקטלוהי: 40 מא דאתא הכיל מרה
 quia malè ei dicunt illis agricolis faciet quid vineę
 דכרמא מנא נעבד לפלחא הנון: 41 אמרון לה דביש
 qui reddent illi agricolis aliis locabit & vineam eos perdet malè
 ביש נובד אנון וכרמא נוחד לאהרנא פלחא אילין דיהבין
 numquamne Iesus eis dixit temporibus suis fructum ei
 לה פארא בזכנוהון: 42 אמר להון ישוע לאמן מתום
 in caput est is fact⁹ edificatẽ reprobauerũt quẽ lapidẽ in scripturis legistis
 קריתון בכתבא דכפא דאסליון בניא הו הות לרישא
 in oculis nostris mirabile & est istud factũ est domino à anguli
 דזויתא מן לות מדיא הות הדא ואיתיה דמרתא בעינין:

ὁ μὲν ἄρχηγος ἔστρεπον, τὸ πρῶτον αὐτῶν. 33 διὲν ἡγεβωλῶ ἀκαύστατ' ἄδρῶπις ἕξ ἰσ
 οἰκοδωσῆτος, ὅς περ ἐφύτυσον ἀμπελῶνα, καὶ φεραμὸν αὐτῶν πελίεθκα, καὶ ὠρυξεν ἐν αὐτῶν λα-
 νὰ, καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐπέσπε αὐτὸν γαργῆσι, καὶ ἀπέκλεισεν. 34 ὅτε δὲ ἤγιστο ὁ καιρὸς ἦν καρ-
 πῶν, ἀπέστλε ἕως δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γαργῆσι, λαβόντες αὐτῶν. 35 καὶ λαβόντες οἱ γαργῆσι
 τοὺς δούλους αὐτοῦ, οἱ μὲν ἐδράσαν, οἱ δὲ ἀπέκλεισαν, οἱ δὲ ἐκρούσαν ὀκλασάν. 36 πάλιν ἀπέστλεν ἀλλοίους δούλους
 πλείους ἢ πρῶτων. 37 καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως ὅσπερον δὲ ἀπέστλε πρὸς αὐτοῦ τοὺς ἕν ἑαυτῶν, λέ-
 γον, οἱ στραπήσοιται τὸν υἱὸν μου. 38 οἱ δὲ ἐγαργῆσι ἰδόντες τὸν υἱὸν, εἶπον ὅτι ἑαυτοῖς ὅτις ὄντι οἱ κληρονόμοι, ἀδ-
 ῆτε, ἡσποκλείωμεν αὐτὸν, καὶ καταργώμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 39 καὶ λαβόντες ἕββαλλον αὐτὸν ὄξω τῷ
 ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκλεισαν. 40 ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τῷ ἀμπελῶνος, ἕξ ποιήσῃ τοὺς γαργῆσι ἐκείνοισ
 41 λέγουσιν αὐτῶν, κακοὶ κακοὶ ἀπολέσῃ αὐτοῖς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ὀκλοῦσεται ἄλλοις γαργῆσι, σπίντες δὲ ποσῶ-
 σισιοῖ αὐτῶν τοὺς καρπῆσι ὅν τοὺς καιροῖς αὐτῶν. 42 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ὅδε τιτὸς ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς,
 Λίθος ὁ ἀποδοκίμασαν οἱ οἰκοδομῶντες, οὗτος ἐγένηθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. πρὸς ταῦτα κωλύει ἄγρηθ αὐτῶν, καὶ ἔσ-
 θαυμαστὸν ἐστὶν ὁφθαλμοῖς ἡμῶν.

regnum à vobis quia auferetur vobis ego dico hoc propter
מטל הנא אמר אנא לכון דתשתקל מנכון מלכותא 43
 g ceciderit is fructus que facit genti & dabitur. Dei
דאלהא ותתחוב לעמא דעבר פארא: 44 ומן דנפל
 supra quem ceciderit & omnis cōfringetur hunc lapidem super
על כאפא הדא נתרעע וכל מן דהי תפל עלוהי
 parabolis ei² & pharisei sacerdotū principes audiuisset & cū conteret eum
תדרוהי: 45 וכד שמעו רבי כהנא ופרוישא מתלוהי
 turbis à & timuerūt eum tenere & querebāt dixisset q̄ de ipsis cognouē.
דעו דעליהון אמר: 46 וכעו דלמאדהה ורחלו מן כנשא
 eum erant habentes prophetam tanquā quoniam
מטל דאוך דלנביא אחידין הוּו ליה:

קפלאון כב

passionis secundam noctem precedens ministerium

תשמשתא קדמיתא דלליא דתרין דחשא

regnum simile est & dixit in parabolis Iesus rursū & respōdit
וענא תוב ישוע במתלא ואמר: 1 אתרמית מלכותא
 & misit filio suo conuiuium qui fecit regi viro cęlorum
דשמיא לנכרא מלכא דאעבר דמשתותא לכרהי: 2 ושרד
 venire voluerūt & non ad conuiuium inuitatos qui vocarēt seruos suos
לעברוהי דנקרון למומנא למשתותא ולא צבו למאתא:
 quia ecce inuitatis dicite & ait alios seruos misit & iterū
ותוב שרד עברא אחרנא ואמר אמרו למומנא דהא 4
 & omnia occisa sunt & altitia mea & tauri mei paratū est p̄dium meū
שרותי מטיבא ותורי ומפטמי קטילין וכל מרם
 qui in villa est & abierūt spreuerūt autē illi ad conuiuiū venite parata
מטיב תו למשתותא: 5 הנון דין בסו ואולו אית דלקריתא
 & contumeliis affecterūt seruos ei⁶ tenuerūt verò reliq. q. ad negotiationē suā & est
ואית דלתאגורתהי: 6 שרבא דין אחרו לעברוהי וצערו
 perdidit exercitus suos & misit iratus est rex autem audisset eū & occiderūt
וקטלו: 7 כר שמע דין מלכא רנו ושרד להלותה אובד
 succedit & ciuitatē illorū illos homicidas
לקטלולא הנון ולמדינתהון אוקר:

43 Ideo dico vobis, quia auferetur à vobis regnum Dei, & dabitur Genti facienti fructus eius.
 44 Et qui ceciderit super lapidem istum, cōfringetur super quem verò ceciderit, conteret eum.
 45 Et cū audissent principes Sacerdotum & Pharisei parabolās eius, cognouerunt quòd de ipsis diceret.
 46 Et quærētes eum tenere, timuerunt turbas; quoniam sicut prophetam eum habebant.

C A P. XXI.

1 Et respondens Iesus dixit iterum in parabolis eis, dicens,
 2 Simile factum est regnum cęlorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo.
 3 Et misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias: & nolabant venire.
 4 Iterum misit alios seruos dicens, Dicite inuitatis, Ecce prandium meum parauit, tauri mei, & altitia occisa sūt, & omnia parata, venite ad nuptias.
 5 illi autem neglexerunt, & abierunt, alius in villam suā, alius verò ad negotiationem suam:
 6 Reliqui verò tenuerunt seruos eius, & contumeliis affectos occiderunt.
 7 Rex autē cū audisset, iratus est: & misit exercitib⁷ suis, perdidit homicidas illos, & ciuitatē illorum succendit.

43 *διὰ τὸ πρὸς λέγει ὁ κύριος, ὅτι ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἐπὶ ποιοῦντι τοῖς καρποῖς αὐτοῦ.* 44 *καὶ ὁ πιστὸν ὄντι τὸν λίθον τούτον, συνθλασθήσεται ἐφ' ὃν εἰ δὲ πέσῃ, λιθμῶσ' αὐτῶν.* 45 *καὶ αἰσούσαντες οἱ φησὶν αὐτῷ, καὶ οἱ φαραισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτοῦ, ἐρωτοῦσιν ὅτι ποῦν αὐτῶν λέγει.* 46 *καὶ ἠποκρίθης αὐτοῖς κρατῖσιν, ἐφ' ὧν ἠρῶσιν τοῖς ὄχλοις, ἐπιθήσῃ ὡς περὶ τῶν αὐτῶν εἰχλῶν.*

Κεφ. κβ.

1 *Καὶ ἀποκριθὶς ὁ Ἰησοῦς, πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἅ τ' ἀποστολοῖς λέγων·* 2 *ὡμοιωθῆν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἕξει ὡς ὁ ἀδελφὸς βασιλεὺς, ὁ ὅστις ἐποίησε γάμους τῶ ἑαυτοῦ υἱοῦ.* 3 *καὶ ἀπέστειλε τοῖς δούλοισιν αὐτοῦ καλεῖσαι τοῖς κακλήμοις εἰς τὴν γάμους· καὶ οὐκ ἤθελον ἔρχεσθαι.* 4 *πάλιν ἀπέστειλεν αὐτοῖς δούλοισιν λέγων, εἰπατε τοῖς κακλήμοις, ἰδοὺ τὸ ἀεὶσόν μου ἡπίμασται, οἱ βῶροι μου, καὶ ἅ σιτητὰ πᾶσα ἐβλάστησεν, καὶ ἡ πόσις διδοῦναι τοῖς γάμοις.* 5 *οἱ δὲ ἀμνηστῶντες ἀπέκλιον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ εἰς τὴν πωλῆμασίαν αὐτοῦ.* 6 *οἱ δὲ λοιποὶ κρατῖσιν τοῖς δούλοισιν αὐτοῦ ὑβρίζουσιν, καὶ ἀπέκλιον.* 7 *αἰσούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν ἀρπάξαι καὶ πτῖνας ἐσπαρτυμένα αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοῖς φονεῖς ἐκείτους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἀέθηρσεν.*

